

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/655/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

312/2014. (XI. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ jogi képviselője útján 2013. szeptember 11-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. november 27-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos jogi képviselője 2013. szeptember 11-én terjesztett elő panaszt egy közterületi rendezvényen, 2013. augusztus 25-én vasárnap 3 óra 30 perckor történt rendőri intézkedéssel szemben. A panasz alapjául szolgáló cselekményt a jogi képviselő a következőként írta le.

Sz. városban a közterületi rendezvényen 2013. augusztus 25-én vasárnap 3 óra 30 perckor 14 rendőr alakzatban megindult a B. tér felől a R. utcán, és egyenesen egy bódéhoz vonultak, ahol egy több tíz főből álló tömeg tartózkodott. A rendőrök behatoltak a tömegbe, és egyazon időpontban több személyt húztak ki onnan, akiket levittek a földre. Ezeket a személyeket az arányosság elvét megsértve, indokolatlanul – személyi sérüléseket is okozva – megbilincseltek. Ezt követően 7 személyt elvezettek a B. térre, ahol egy furgonba ültették, majd elszállították őket a rendőrkapitányságra. A kapitányságon az előállítottakat indokolatlanul hosszú időtartamon keresztül (két órán át) cellában tartották fogva, velük az eljárás egész időtartama alatt sértő, durva hangnemben beszéltek, majd a cellában aláíratlak

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

velük egy formanyomtatványt, jogaikról és jogorvoslati lehetőségükről nem tájékoztatták őket.

A jogi képviselő a következő jogi indoklást adta elő.

Az intézkedő rendőrök a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) figyelmen kívül hagyták a 15. §-ában foglalt arányosság követelményét, a kényszerítő eszköz alkalmazásának követelményeit szabályozó 16. § rendelkezéseit, valamint megsértették a szolgálati fellépésre vonatkozó szabályokat [20. § (2) és (3) bekezdések], illetőleg az előállítást szabályozó 33. § (1) bekezdésének f) pontját.

A rendőrök állításuk szerint az intézkedést megelőzően többször figyelmeztették a dobosokat arra, hogy hagyjanak fel a zenéléssel, azonban ők annak nem tettek eleget.

A jogi képviselő kifejti, hogy amennyiben ez valóban megtörtént volna, az már önmagában rendőri intézkedésnek minősülne, és arra az Rtv. 20. § (2) bekezdése lenne irányadó, amelyből következően az intézkedő rendőröknek dokumentálniuk kellett volna az eljárás alá vont személyek személyazonosságát. (Amiből kifolyólag a későbbi, panaszolt intézkedést követően tudniuk kellett volna igazolni, hogy korábban pontosan mely személyeket szólították fel és mire.) A rendőrség fenti hivatkozása azon okból is ellentmondásos, hogy ha a korábbi felszólításnak a felszólított személyek nem tettek volna eleget, úgy az Rtv. 33. § (1) bekezdésének f) pontja alapján ezen személyeket már korábban elő kellett volna állítani. A rendőrség semmilyen okirattal nem tudja igazolni, illetve bizonyítani, hogy a panaszolt intézkedés alá vont személyek között található olyan személy, akit korábban figyelmeztettek.

Az említett rendezvényhez több mint egy évtizede hozzátartozik az önfeledt szórakozás, zenélés, és italfogyasztás, melynek központja a B. utca. Az eljáró rendőröknek tisztában kellett lenniük azzal, hogy egy ilyen durva fellépéssel riadalmat és ellenállást fognak kiváltani a békésen szórakozó emberekből, akiknek fogalmuk sem volt a rendőri intézkedés céljáról.

A jogi képviselő véleménye szerint a rendőröknek első lépésben el kellett volna különíteniük a tömegtől az eljárás alá vont személyeket, így elkerülhető lett volna, hogy olyan személyek is előállításra kerüljenek, akik a zenélésben nem is vettek részt, csupán értetlenül tiltakoztak a rendőri agresszió ellen. Az elkülönítést követően (mivel a zenészek a földön ültek, és fel sem merülhetett annak a lehetősége, hogy a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztessék) a rendőröknek az Rtv. 20. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint kultúrált és szabályszerű módon köszönniük és igazolniuk kellett volna magukat, közölni az intézkedés tényét és célját, és ezt követően igazoltatni az eljárás alá vont személyeket, majd felszólítani a szabálysértés abbahagyására. Az eljáró rendőrök ehelyett teljes mértékben figyelmen kívül hagyták az Rtv. 20. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakat, és önkényesen „pofára” vonták intézkedés alá a személyeket, illetve azokat, akik szót mertek emelni – a laikusok számára is szemmel láthatóan – indokolatlan, aránytalan és durva rendőri intézkedéssel szemben.

Ebből következően a rendőrök azt sem tudták, hogy kikkel szemben intézkednek, melynek eredményeként az állítólagos csendháborítók közül egyetlen dobos volt a hét előállított személy között, a többiek tüzzsonglőrök, gólyalábasok és nézők voltak, akik a rendőri szakszerűtlen intézkedés eredményeként keveredtek bele az ügybe.

A rendőrség az indokolatlan és durva eljárását az állítólagos „ellenállással” indokolta, de arról „bölcse hallgatnak”, hogy mi váltotta ki azt, mintahogyan arról sem esik szó, hogy az azt megelőző eljárásuk során miért nem tartották be a jogszabályi előírásokat. A jogi képviselő számára nyilvánvaló, hogy a több órával előtte történt, konkrét személyekhez nem köthető, nem dokumentált, és nem befejezett rendőri felszólítás nem szolgálhat alapul arra, hogy a rendőrök a későbbiekben a jogszabály által előírt lépések betartása nélkül, mintegy lerohanják a békésen szórakozó embereket.

A jogi képviselő azzal zárja beadványát, hogy a rendőrségi hivatalos közleménye a munder becsületének védelme érdekében készült, és a jogi és szakmai kimagyarázáson kívül még a tényekkel sincsen köszönő viszonyban. A hivatalos közlemény szerint személyi sérülés nem történt, amelynek ellentmond a panaszos látélete, amely a könyök, a comb, a váll és a felkar zúzódásait állapítja meg.

a) A jogi képviselő mellékelte a panaszos leírását a történetekről.

A panaszos a leírásban előadja, hogy a rendezvényen léptek fel napjában többször, mint ahogy azt hosszú évek óta tették. A szokásoknak megfelelően előadás után összegyűltek a többi művésszel ünnepelni, élményeiket egymással megosztani. Ez történt 2013. augusztus 25-én is. A panaszos megjegyzi, hogy a közelben hangos diszkó zene ment, de a zenészek környékén még lehetett hallani a dobszót. Ezután a helyszínre érkezett egy biztonsági őr, aki nem kedves stílusban megpróbálta elhajtani a zenészeket, arra hivatkozva, hogy nincs engedélyük. A zenészek ennek ellenére ottmaradtak és folytatták a zenélést, táncolást. A panaszos az elején beszállt a jammelésbe és dobolt a zenészekkel, de miután az első rendőr kikerült a panaszos és még többen abbahagyták a dobolást. 10-15 perc elteltével egy körülbelül 20 fős egyenruhás osztag érkezett a helyszínre. A panaszos nem aggódott, nem félt miattuk, mert semmi törvénybe ütközöt nem csinált, ezért higgadtan fogadta őket. Odament hozzájuk és kulturált hangnemben kérte, hogy hagyják a zenészeket, igazán nem zavarnak senkit, csak jól érzik magukat. Ezt követően azt vette észre, hogy ketten elkapták a karját, és elkezdték legyűrni a földre. A panaszos a beadványában megjegyezte, hogy testsúlya 65 kiló. Pillanatok alatt öten csimpaszkodtak a panaszosra, a combjába térdeltek, fojtották a nyakát, a földre teperték és a hátára álltak. Az arcát öt nagydarab férfi az aszfaltba préselte, miközben a bal karját úgy csavarták hátra, hogy kórházi látelleletet kellett vetetni róla csakúgy, mint a bilincselés nyomairól. Eközben a panaszos folyamatosan mondta az intézkedő rendőröknek, hogy „fellépő vagyok, itt dolgozom a rendezvényen, hívjanak ide szervezőt”. A rendőrök rá se hederítettek csak három centiről üvöltöttek, hogy „kussoljál kis faszfej, mert pofán baszlak”. Feltehetően a panaszos kedvese ekkor kezdett el felé futni, de őreá is négyen ugrottak, és hátracsavarták a kezét. Többeket kaptak el hasonló brutalitással és semelyik intézkedő rendőr sem igazolta magát, a támadás előtt semmilyen figyelmeztetést nem tettek. A panaszost neki csapták a kocsni motorháztetejének, majd megbilincseltek, és berakták az autóba. Hiába mondta, hogy a kabátját hozzák oda, amit az asztalnál hagyott. Nem tájékoztatták semmiről, bevitték az őrre és külön zárkába tették a bevitt személyeket, ahol két órán át fogva tartották őket. Nem vettek fel jegyzőkönyvet, csak egy listát készítettek a holmijaikról. Egyszer odahoztak egy papírt és azt mondták a panaszosnak, hogy írja alá, de az átolvasásnál észrevette, hogy egy eldöntendő kérdésnél előre aláhúzták, hogy elismer valamit. Amikor a panaszos mondta, hogy hozzanak egy olyan papírt, ami nincs előre kitöltve, azt a választ kapta, „ha sokat ugrálsz még jól meg is verünk”. Végül hoztak egy kitöltetlen példányt, amely kitöltését a panaszos megtagadta, mivel nem értett az ilyesmihez és nem akarta, hogy jogi tudatlansága miatt olyat ismerjen el, amit nem követett el. A panaszossal egy „cellában” volt egy háromgyermekes apuka is, akit ugyancsak elkaptak és nem engedték,

hogy felvegye a kapcsolatot a családjával. Órákkal később kiengedték a panaszost és a többi előállított személyt, majd érdeklődött, hogy hol tud az ügyben a panaszt tenni. Azt mondták, hogy ott nem tud panaszt tenni, de adtak egy papírt, amin érdekvédelmi szervezetek listája volt. A panaszos mondta nekik, hogy majdnem eltörték a kezét, de a panaszos megítélése szerint nem érdekelte őket, a továbbiakban is az érdekvédelmi szervezetekhez irányították őt lankadó türelemmel.

A jogi képviselő mellékelte a panaszos előállításának idejéről kiállított igazolást is, amelyet a Testület jelen állásfoglalás II. részében ismertet.

A jogi képviselő csatolta az ügyvédi meghatalmazását, amely közterületi rendezvényen történt rendőri intézkedéssel kapcsolatos eljárásra vonatkozik, külön nevesítve a Testület előtti eljárást. (A panaszos és társai ügyében a Testület külön vizsgálatot folytat.)

A jogi képviselő csatolta továbbá a panaszosról felvett 2013. augusztus 26-án kelt ellátási adatlapot, amely könyök, comb, váll és felkar zúzódást állapított meg.

2) A jogi képviselő 2013. október 7-én panasz-kiegészítést terjesztett elő, amelyben a Testület állásfoglalásának áttételéről, illetve anonimizált formában történő közzétételéről nyilatkozott, valamint számos iratot mellékel az esettel összefüggő, rendzavarás szabálysértése miatt a panaszos társaival szemben folytatott szabálysértési eljárás előkészítő szakaszában tartott tanúk (rendőrök) meghallgatásáról. Az iratokat a Testület az állásfoglalás II. részében ismerteti.

3) A jogi képviselő 2014. március 18-án a Testület rendelkezésére bocsátotta a panaszos társai ügyében tartott szabálysértési eljárásban tartott tárgyalások (a rendőrök tanúkénti meghallgatásainak) jegyzőkönyvét, amelyeket a Testület – a rendőri intézkedés szempontjából – a szükséges mértékig, jelen állásfoglalás II. részében, a rendőrségi iratokkal együtt ismertet.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az intézkedés napján kelt előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést F. B., Gy. G., P. Sz., M. I., N.A., N. T. r. főtörzsőrmesterek és K. E. r. törzsszázlós írta alá.

A jelentés szerint a panaszost 2013. augusztus 25-én 3 óra 30 perckor állították elő, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulata alapján – mint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyt – állították elő Sz. város, R. utca alatti helyen. Az intézkedés során testi kényszert és bilincset alkalmaztak, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés szerint a kezek előre, illetve hátra bilincselésével. A kényszerítő eszközök alkalmazása előtt figyelmeztetés

történt, anyagi kár és sérülés nem keletkezett, a panaszos hozzátartozója, vagy képviselője kiértékelését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményt a jelentés a következőként rögzíti.

2013. augusztus 25-én 3 óra 30 perckor a rendezvény biztosításában vett részt F. B. r. főtörzsőrmester a szolgálatos állománnyal, amikor az állományilletékes parancsnok összevonást rendelt el, mivel egy csapatnyi zenész a többszöri felszólítás ellenére sem hagyott fel jogsértő cselekményével. Ezért a csoportot előállították.

Az előállítások megkezdését követően a panaszos és még több személy az intézkedő járőrparókhoz lépett, a megkezdett intézkedés lefolytatását akadályozta, az intézkedő rendőröket sértegette, és számon kérte. A cselekményüket a „Törvény nevében!” felszólítást követően sem hagyták abba, ezért előállították őket. A panaszos és társai a testi kényszernek aktívan ellenálltak, ezért előzetes figyelmeztetésüket követően megbilincseltek őket. A rendőrkapitányságon az előállító helyiségben helyezték el őket, közölték velük, hogy ellenük szabálysértési eljárást indítanak, amelyet tudomásul vettek. A panaszost tájékoztatták arról, hogy az intézkedés ellen a Testületnél 20 napon belül panaszt tehet, amelyet szintén tudomásul vett.

A jelentés rögzíti, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján a panaszosnak az előállítás okáról a tájékoztatót átadták, illetve az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták, illetőleg az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendeletben meghatározottokról, valamint a 19/1996 (VIII. 23.) ORFK utasítás alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta.

A jelentés szerint az előállítás oka 5 óra 20 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A parancsnoki kivizsgálás szerint a panaszossal szemben foganatosított intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű volt, és az eljárás az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében foglalt arányosság követelményének megfelelt.

2) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2013. augusztus 25-én 3 óra 30 perctől 5 óra 20 percig tartott. Az igazolás mellékletében jogvédő szervezetek elérhetőségei szerepelnek.

3) A csatolt iratok között szerepelt „az előállító helyiségben elhelyezett személytől átvett letéti tárgyak jegyzéke” is, amely kézírással készült, az olvasható rész szerint a panaszostól pénzt vettek át.

4) A „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentum szerint a panaszos akként nyilatkozott, hogy anyanyelvén szóban és írásban tájékoztatást kapott az előállító helyiségben elhelyezett személyek jogairól és kötelezettségeiről, azok gyakorlásának módjáról, a panasz előterjesztésének módjáról, a fegyelmi vétségekről, a kezdeményezhető eljárásokról, és a jogorvoslati lehetőségeiről. Az irat azt is rögzíti, hogy a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdésében biztosított kiértékelést nem kérte, valamint az írásos tájékoztatót átvette.

A panaszos a nyilatkozatot nem írta alá.

5) A szabálysértési feljelentés szerint a panaszos 2013. augusztus 25-én 3 óra 30 perckor a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 216. §-ába ütköző, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követte el.

A tényállás szó szerint megegyezik az előállítás végrehajtásáról készült jelentés tényállásával, így a Testület ehelyütt nem ismerteti az iratot.

6) V. I. r. alezredes 2013. augusztus 28-án jelentést írt a rendezvényen 2013. augusztus 22-25. között történt rendőri intézkedésekről.

A r. alezredes 2013. augusztus 24-én 16 órától 2013. augusztus 25-én 4 óráig a rendezvény rendőri biztosításának helyszíni parancsnoki feladatait látta el. A rendezvény eseményei az egyes helyszíneken az engedélyezett programterv alapján, így a kérdéses utcában is minden nap 9 órától legkésőbb 24 óráig tartottak. A rendőrök megbízás alapján a rendezvény helyszínein a rendezvények ideje alatt és azokon kívül az éjszakai, hajnali órákban is teljesítették a feladataikat.

A kérdéses utcában 2013. augusztus 24-én 22 óra 30 perckor kezdődött az utolsó engedélyezett és szervezett program, amely körülbelül 24 órára véget ért. Ezt követően már csak a bortermelői pavilonok tartottak nyitva, engedélyezetten. 2013. augusztus 25-én, 1 óra körüli időben P. Z. és B. B. főszervezők azzal fordultak a r. alezredeshez, hogy a rendezvény meghívott előadóinak, fellépőinek listáján nem szereplő, de ott ennek ellenére fellépő kongadob együttes, e tevékenység abbahagyására történő szervezői felszólításnak nem tesz eleget, ezért rendőri intézkedést kérnek.

A főszervezők elmondták, hogy az együttes nem szerepelt a rendezvény meghívott előadóinak, fellépőinek listáján és tevékenységük miatt több – csendháborításra utaló – lakossági bejelentést is kaptak. Még 2013. augusztus 23-án, a késő éjjeli órákban merült fel első ízben probléma a tevékenységükkel kapcsolatban. Akkor a főszervezők felszólították az együttest, hogy tevékenységüket (legálisan) csak és kizárólag a kibocsátott engedély birtokában gyakorolhatják. A konga dob együttes az akkori, a tevékenység abbahagyására történő szervezői felszólításnak bár nehezen, de eleget tett. A tájékoztatást tudomásul vették, egyúttal ígéretet tettek arra, hogy a megkövetelt engedélyt a szervezői tájékoztatás, útmutatás alapján beszerzik, addig tevékenységükkel felhagynak.

2013. augusztus 25-én, a hajnali órákban azonban a kérdéses utcában ismét „felléptek”. Arra való tekintettel, hogy az egyes rendezvény helyszíneken a szervező által kiadott engedély csak 24 óráig szólt, és a konga dob együttes jelentős zajhatást produkált, a szervezők részéről P. Z. és B.B. főszervezők a helyszínre mentek. A helyszínen való megjelenésük (fő)szervezői minőségéhez kétség nem fért, ezt részben a jól láthatóan viselt „főszervező” kitűző, részben az támasztja alá, hogy a korábbiakban is kapcsolatba léptek már az együttesel, személyüket tehát az együttes tagjai ismerték. Az együttes előzetes ígéretével ellentétben engedélyt nem szerzett be, illet felmutatni a szervezőknek nem tudott, tőlük a fellépésre szóló, engedély kiadása iránti kérelem nem érkezett a szervezőkhöz.

A főszervezők felszólították a dobosokat illegális tevékenységük abbahagyására, a felszólítás azonban eredményre nem vezetett. B.B. ezt követően felvette a kapcsolatot M. T. kuratóriumi elnökkel. Az elnök közölte, hogy az általa ismert együttes nem rendelkezik a szükséges engedéllyel, valamint, hogy az egyes helyszíneken a kiadott engedélyek amúgy is legfeljebb 24 óráig szólnak, tehát a dobosoknak tevékenységüket be kell szüntetni. A főszervezők ezt követően ismételten felszólították a doboló személyeket a tevékenység abbahagyására, ez a felszólítás sem hozott eredményt, ezért P. Z. főszervező a r. alezredeshez fordult segítségért.]

A r. alezredes ezt követően a főszervezőkkel, valamint a rendezvényt biztosító vagyónvédelmi cég kapcsolattartójával a helyszínre ment, ahol a jelenlétében a főszervezők ismételten felszólították a dobolókat a tevékenység abbahagyására. Ezt követően – a rendezvény rendőri biztosításának helyszíni parancsnokaként – felszólította őket arra, hogy a rendező jogszerű rendelkezésének tegyenek eleget. A felszólítás nem hozott eredményt, a személyek „tüntetőleg” folytatták a dobkoncertet, ezért negyed óra elteltével a felszólítás megismétlésére került sor, a vonatkozó rendőr szakmai előírások megtartásával. (A r. alezredes tájékoztatta a dobosokat arról, hogy tevékenységükkel a hajnali órákban indokolatlan, nagy mértékű zajt okoznak, ezzel elkövetik Szabs. tv. 195.§ -ba ütköző „Csendháborítás” szabálysértését, és mivel a csendháborítás abbahagyására irányuló rendezői felszólításnak nem tettek eleget, egyúttal ezzel elkövetik az Szabs. tv. 169.§ (2) bekezdés b) pontjába ütköző „Rendzavarás” szabálysértést is. A r. ezredes közölte velük, hogy amennyiben tevékenységüket az ismételt rendőri felszólítás ellenére tovább folytatják, elő fogják őket állítani a rendőrkapitányságra, és a szabálysértések elkövetése miatt szabálysértési feljelentéssel élnek velük szemben.)

Az ismételt felszólítást követően az együttes mintegy negyed óra időtartamra felhagyott tevékenységével, majd azt ismét folytatta. A r. alezredes álláspontja szerint a rendezői jelzést követően a tudomására jutó jogsértések miatt az Rtv. 13. §-a alapján intézkedési kötelezettség terhelt, ezért a személyek előállítására mellett döntött.

Felmérve és értékelve a körülményeket, így a rendezvény helyszínén jelen lévő nagyszámú (a helyszín jellegéből fakadóan szemmel láthatóan illuminált állapotú) érdeklődőt, a felfokozott hangulatot és indulatokat – a közönség egyértelműen és nyilvánvalóan a dobosok támogatására sorakozott fel – a rendőri intézkedés megkezdése előtt a r. alezredes a rendőri erők összevonását rendelte el, majd a kellő számú biztosító erővel megkezdtek a rendőri intézkedést.

A dobosok rendezvény területéről történő kivezetésére kijelölt 3 járőrpár közül, K. I.-t az erre kijelölt járőrpár – a felszólítást követően – ellenszegülés nélkül kivezette, így az ő esetében kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

T. T. S. és W. G. az intézkedésnek ellenállt, a rendőri felszólítás ellenére próbálta azt megakadályozni, ezért a beosztott állomány az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján mind a két személlyel szemben kényszerítő eszközöket (testi kényszer és bilincs) alkalmazott, egyéb kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

Az intézkedés közben a helyszínén jelen lévő személyek közül négyen (W. K., K. G., A. K. és a panaszos) az intézkedő rendőrök és az intézkedés alá vont személyek közé álltak, a rendőri felszólítás ellenére is testi erővel próbálták megakadályozni az előállítást, ezért velük szemben is kényszerítő eszközök (testi kényszer és bilincs) alkalmazására került sor.

Mind a hét - rendezvényről kivezetett- személlyel szemben előállítást fogatosítottak.

Az előállítást követően három személlyel szemben „csendháborítás” és „rendzavarás” elkövetése miatt, míg a „jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség” szabálysértés elkövetése miatt mind a hét személlyel szemben megtették a szabálysértési feljelentést.

A r. alezredes álláspontja szerint a végrehajtó állomány a szükséges mértékig, az arányosság elvének betartásával hajtotta végre az intézkedést, a kényszerítő eszközök alkalmazását, amely személyi sérülést, anyagi kárt nem okoztak, megfelelően ezzel az Rtv. 15. és 16. §-ában írtaknak. Ezért a r. alezredes megállapította, hogy a rendőri intézkedés végrehajtása megalapozott, jog- és szakszerű, a kényszerítő eszközök alkalmazása a Szolgálati Szabályzat 38. § (5) bekezdésére figyelemmel szakszerű, szükséges, jogszerű és arányos volt.

A rendőri intézkedésekkel kapcsolatosan panaszt - a jelentés elkészítésének időpontjáig egyetlen rendőri intézkedéssel érintett személy sem terjesztett elő.

7) Az illetékes rendőrkapitányság megküldte a sz.-i Nyomozó Ügyészség hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette miatt tett feljelentést elutasító, 2013. szeptember 16-án kelt határozatát. A határozat indokolása szerint a feljelentésben megjelölt cselekmény nem bűncselekmény. (A feljelentést ismeretlen személy tette, arra hivatkozva, hogy a rendőrök 2013. augusztus 25-én éjjel az intézkedésük közben aránytalan testi erőszakhoz folyamodtak, amely kimeríti a fent megjelölt bűncselekményt.)

A rendőrkapitányság mellékelte a Nyomozó Főügyészség előjárói intézkedés elmulasztásának vétése miatt, H. Cs. által a megyei rendőr-főkapitányság vezetője ellen tett feljelentést elutasító, 2013. szeptember 26-án kelt határozatát. A feljelentő szerint a csekély mértékű szabálysértést megvalósító dobos táncos csoporttal szemben a rendőrség brutálisan lépett fel, amelynek célja a karhatalmi erőfitogtatás volt. A túlkapás miatt azonban a megyei rendőr-főkapitány elmulasztotta a rendőrök felelősségre vonását. A határozat indoklása szerint a feljelentésben megjelölt cselekmény nem bűncselekmény.

A határozatok további ismertetésétől a Testület eltekint, mivel azok nem relevánsak az ügy szempontjából.

8) Az illetékes rendőrkapitány a megyei rendőr-főkapitánynak 2013. október 11-én és az október 17-én kelt átirataiban – a Testület kérdéseit megválaszolva – következőként foglalta össze a kifogásolt rendőri intézkedést.

A közterületi rendezvényen 2013. augusztus 25-én 3 óra 30 perckor történt rendőri intézkedésről rendőrségi videofelvétel, illetve hanganyag nem készült.

A vizsgált rendőri intézkedés időszakában, 2013. augusztus 24-én 16 órától augusztus 25-én 4 óráig a rendezvény helyszíni biztosításának parancsnoki feladatait V. I. r. alezredes, a Sz.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője látta el.

Az összefoglaló jelentés a továbbiakban az intézkedést és annak előzményeit (dobosok felszólításait) ismerteti, amely megegyezik V. I. r. alezredes 2013. augusztus 28-ai jelentésével, illetve a r. alezredes rendzavarás szabálysértés elkövetése miatt indított előkészítő eljárásban 2013. szeptember 18-án tett tanúvallomásában foglaltakkal, ezért a Testület csak az új részeket ismerteti.

A Testület szolgálati fellépésre vonatkozó kérdésére válaszolva a jelentés rögzíti, hogy az Rtv. 20. §-ában foglalt kötelezettségeinek a rendőri biztosítás parancsnoka a zenélőkkel szemben fogantatott intézkedések előtt eleget tett, azonban az intézkedést akadályozókkal szemben erre nem volt mód, mert a kötelezettség teljesítése az intézkedés szakszerű és biztonságos lefolytatását veszélyeztette volna.

A rendőri létszámmal kapcsolatban a jelentés rögzíti, hogy a helyszínen tapasztalt körülmények miatt (ott lévők létszáma, felfokozott hangulat) a parancsnok a rendőri intézkedés megkezdése előtt a rendőri erők összevonását rendelte el (csapaterő alkalmazása nélkül), majd a kellő számú biztosító erővel megkezdte az intézkedést. A három személlyel szemben fogantatandó intézkedések végrehajtására a biztosításba bevont rendfenntartó járőröket jelölte ki, az intézkedés biztosítására további hat főt osztott be.

A rendőrség a zenélők mellett azért intézkedett a helyszínen tartózkodókkal, mert összesen négy fő — köztük a panaszos és A. K. — az intézkedő rendőrök és az intézkedés alá vont személyek közé próbált állni, a rendőri felszólítás ellenére is testi erővel próbálták megakadályozni az előállítást.

Az előzetes figyelmeztetésekre vonatkozóan a jelentés rögzíti, hogy a rendőrök a panaszos előállításánál nem feltételezték, hogy a csendháborítás miatt már felszólítással éltek, vele szemben ugyanis nem csendháborítás miatt intézkedtek.

A panaszos vonatkozásában a jelentés rögzíti, hogy a megkezdett előállításoknál az intézkedő rendőrök közé lépett, az intézkedést akadályozta, őket sértegette és számon kérte. Cselekményét a „Törvény nevében!” felszólítást követően sem hagyta abba, ezért előállították. Az előállítás okáról szóban tájékoztatták a panaszost. Testi kényszer alkalmazására az Rtv. 47. § alapján azért került sor, mert a panaszos testi erővel akadályozta az intézkedést, ezt követően a testi kényszernek is aktívan ellenállt, így az ellenszegülés megtörése érdekében az Rtv. 48. § d) pontja alapján bilincset alkalmaztak vele szemben. A bilincselés 3 óra 30 perctől 3 óra 50 percig tartott, a panaszos kezeinek hátra bilincselésével. A panaszos elfogásakor nem jelezte, hogy kabátját magával kívánja vinni. Az előállítás jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja volt. Az intézkedés alatt az intézkedő rendőrök fellépése határozott volt, de nem beszéltek sem durva, sem sértő hangnemben a panaszossal. A panaszos 2013. augusztus 25-én 03 óra 30 perctől 05 óra 20 percig volt előállítva a Sz.-i Rendőrkapitányságra. Az előállítás időtartamát a szabálysértési eljárás megindítása érdekében a körülmények tisztázása, az adatok pontosítása valamint az előállítás folytán a szükséges dokumentációk elkészítése indokolta. A végrehajtó állomány a szükségesség és arányosság elvét betartotta. A kényszerítő eszközök alkalmazásával személyi sérülést, kárt nem okoztak. A rendőri intézkedéssel kapcsolatban panaszt akkor nem tett a panaszos, ezért orvosi vizsgálatra sem került sor. A panaszos későbbi orvosi vizsgálatáról a rendőrségnek nincs tudomása. Az előállításról igazolást állítottak ki, amelyen fel volt tüntetve a Testület, valamint a jogvédő szervezetek elérhetősége, ezentúl pedig szóban tájékoztatást kapott a panaszos, hogy a Testületnél tehet panaszt a rendőri intézkedés ellen.

Azon panaszosi állítás, mely szerint a panaszosra öt rendőr „vetette magát” és őt földre vitték a jelentés rögzíti, hogy összesen 12 fő rendőr intézkedett (Hat fő intézkedett a 3 dobossal szemben, illetve további hat fő biztosította az intézkedést.), így ezen panaszosi állítás nem felel meg a valóságnak.

9) A jogi képviselő 2014. március 18-án a Testület rendelkezésére bocsátotta a panaszos ügyében indított szabálysértési eljárásban tartott tanúkenti meghallgatás jegyzőkönyvét, amelyet a Testület – a rendőri intézkedés szempontjából – a szükséges mértékig ismertet, valamint a szabálysértési eljárással szembeni panaszbeadványát.

a) 2013. december 9-én a panaszossal szemben a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt indított eljárásban P. Sz. r. főtörzsőrmester tanúként a következőket nyilatkozta.

A jegyzőkönyv szerint az ügy előadója megkérdezte a r. főtörzsőrmestert, hogy mit csináltak (a rendőrök) amikor odamentek a dobosokhoz. A kérdésre felelve a r. főtörzsőrmester elmondta, hogy a figyelmeztetés kétszer is megtörtént, azonban a dobolással nem hagytak fel. Ekkor a rendezők és a parancsnok a rendőri biztosításban résztvevő rendőrökkel együtt mentek oda a szóban forgó személyekhez, és intézkedés alá vonták, azaz igazoltatták őket.: a parancsnok felszólította őket, hogy igazolják magukat és hagyják abba a hangoskodást. A dobosok nem tudták magukat igazolni, hangosan kiabáltak, szidták a rendőröket, zavarták az intézkedés lefolytatását. A parancsnok utasítására a dobosok vezérét kiemelték, kezeit hátra bilincseltek. A többi dobos, valamint a nézők közül páran ezt meg akarták akadályozni, ezért került sor a velük szembeni intézkedésre. A r. főtörzsőrmester segített egy fiatalember megbilincselésében és előállításában, a nevét az időmúlás miatt nem tudta felidézni.

Az előadó ezt követően megkérdezte, hogy bemutatkoztak-e az intézkedés kezdetén, tájékoztatták-e a nézelődő tömeget a rendőri intézkedés céljáról. A r. főtörzsőrmester elmondta, hogy a dobosokat többször felszólították, hogy fejezzék be a cselekményüket, de ennek ők nem tettek eleget, így a parancsnok a dobosok tömegből való kiemelésére utasította őket. Arra vonatkozóan a r. főtörzsőrmester nem tudott nyilatkozni, hogy a megindulásukkor elhangzott-e figyelmeztetés, illetőleg az intézkedés céljáról való közlés, mivel ő a második sorban állt, csak biztosítási feladata volt. Az intézkedéskor a tömeg agresszíven reagált, ezért kellett végül közreműködnie az előállításokban.

Ezt követően a tanúhoz a jogi képviselő is kérdéseket intézett. A védő először azt kérdezte, hogy az előzetes figyelmeztetés során hogyan jártak el. A r. főtörzsőrmester azt a választ adta, hogy, előzőleg kétszer voltak figyelmeztetve a dobosok, ezeknél ő is ott volt, mint biztosító, és a parancsnok intézkedett. Felszólította a személyeket, hogy fejezzék be a hangoskodást, de ennek nem nagyon tettek eleget, pár másodpercre fejezték be, de aztán folytatták tovább a zenélést. A védő ezt követően azt kérdezte meg, hogy amennyiben valóban megtörtént a dobosok kétszeri figyelmeztetése, az első alkalom után miért nem történt érdemi intézkedés velük szemben. A r. főtörzsőrmester azt a választ adta, hogy erről a parancsnok döntött, így nem tud a kérdésre válaszolni. A jogi képviselő megkérdezte, hogy mi hangzott el a parancsnoki eligazításakor, azonban a r. főtörzsőrmester az idő múlására hivatkozva úgy nyilatkozott, hogy erre sem tud felelni. Végezetül a jogi képviselő azon kérdésére, hogy „ki volt dobos és ki nem, azt a parancsnok döntötte el?” a r. főtörzsőrmester úgy felelt, hogy nem látták, hogy kinek a kezében van dob.

b) A panaszossal szemben megindított szabálysértési eljárással szemben a panaszos jogi képviselője 2014. január 27-én kelt beadványában panasszal élt. A beadványban kifejtette, hogy álláspontja szerint a panaszos nem követett el szabálysértést, a nyomozó hatóság eljárási cselekmények végrehajtását mulasztotta el, így a határozat megalapozatlan. Bűnösséget nem lehet véleménye szerint általánosságokból levont következtetésekből megállapítani, ahhoz konkrét bizonyítékokra van szükség, amely nem áll rendelkezésre. A jogi képviselő

indoklásában, a fentiek alátámasztására idézett V. i. r. alezredes tanú 2013. december 11-én, F. B. r. főtörm. tanú 2013. szeptember 11-én megtartott meghallgatásáról készült jegyzőkönyvből.

Az idézett részek alapján F. B. tanú az előadó azon kérdéseire, hogy a panaszos mit csinált pontosan a rendőri intézkedéskor, hogyan viselkedett az intézkedéskor, valamint tájékoztatták-e az intézkedés menetéről, felhívták-e a figyelmét hogy távozzon a helyszínről, F. B. tanú úgy felelt, hogy megmondani nem tudja, mivel ő nem intézkedett vele szemben.

A V. I. tanú a jogi képviselő által idézett részben kijelentette, hogy a panaszosra arcról nem emlékszik, de aki ott volt és előállításra került az a dobosok előállítását próbálta megakadályozni. Arra a kérdésre, miszerint az előzetes figyelmeztetések során hogyan jártak el, kiket igazoltattak, pontosan név szerint és kiket szólítottak fel, V. I. tanú nem válaszolt, mivel szerinte ennek nincs jelentősége az ügyben.

K. J. vallomása szerint „egyszer csak megjelent húsz rendőr és mindenféle igazoltatás nélkül kiragadtak embereket a tömegből. Igazolványukat fel sem mutatták és igazoltatni sem igazoltattak minket. Felvettem a pulóveremet, hogy elinduljak és mire felnéztem láttam, hogy visznek el embereket, elindultam hogy megnézzem, hogy párom (a panaszos) jól van-e és ekkor hátulról elkapták a kezemet. Azt sem tudtam, hogy kik kapták el, nem tudtam, hogy rendőrök. Nem ellenkeztem velük, csak nem értettem az intézkedést. Annyit csináltam, hogy amikor megláttam a páromat (a panaszost) megindultam felé, de miután húztak vissza semmilyen esélyem nem volt arra, hogy két nagydarab rendőr között ellenkezést fejtsek ki. Ezután megbilincseltek és kérték az irataimat. Amit a feljelentésben állít a rendőr, hogy sértegettük, ilyen nem történt. Maximum kérdezték, hogy ez mégis miért zajlik, de ez is részemről kulturált hangnemben történt. Hét embert vittek be és ebből csak egy személy volt dobos”.

A panaszos vallomása szerint „a rendőrök nem mondtak semmit, nem igazolták magukat, csak szedegették ki az embereket. Mi is belekerültünk ebbe, pedig én csak néző voltam. A rendőrök megragadták a kezemet és húztak kifelé, ezt észrevette párom, K. J., majd odament, a rendőrökhöz megkérdezni, hogy miért visznek el indokolatlanul. Erre őt is megfogták és meg is bilincseltek. Tulajdonképpen elkezdtek ráncigálni minket. Én és párom is megállt, de ő még talán ennyit sem tett. Fizikailag ellenszegülés nem lehetett, mivel körülbelül három nagydarab rendőr nyomott le a földre. Kérem az eljárás megszüntetését, mivel nem akadályoztam a rendőri intézkedést. Azok az emberek nem is értem mit akarnak, akik nem közlik az intézkedés célját. Nem mutatkoznak be, nem közölték, és nem igazolták magukat. Nyilván ha az emberrel közlik, hogy mit várnak el tőle, akkor azt meg is csinálja. Itt nem történt meg a felvilágosítás, hogy hagyjuk el a helyszínt. Amikor két rendőr megjelent, mint már elmondtam nem történt intézkedés csak annyit mondtak a dobosoknak, hogy fejezzék be, nekünk, mint nézőknek nem mondták, hogy hagyjuk el a helyszínt. Majd jöttek húszan és elkezdtek taláломra kiemelni az embereket. Párom és részemről rendőri sértegetés nem történt”.

III.

A Testület az ügygel kapcsolatban az alábbiak ismertetését is szükségesnek tartja.

1) A rendőri intézkedést megelőző eseményekről elérhető egy 1 perc 42 másodperc hosszúságú felvétel a nyilvános video megosztó portálon.

Ezen két férfi és egy nő dobol, míg három nő a dobosok előtt a tömeg által üresen hagyott kis területen táncol. Többen körbeállják őket és tapsolnak. A háttérben is elég sokan álldogálnak a pavilonoknál.

2) A rendőri intézkedés egy részéről elérhető egy 3 perc 40 másodperc hosszúságú felvétel is.

A felvétel első harminc másodpercében táncosok látszódnak, köztük K. J., aki odamegy az egyik doboshoz és valamit mondani kezd neki. A felvételen csak egy dobos zenél. A felvételtől ezután hiányzik egy rész. Látszik, ahogyan K.J.-t elvezetik a rendőrök miközben egy szürke ruházatú férfivel (akit a Testület nem tud beazonosítani) elkezdnek dulakodni, akit megpróbálnak gáncsolással a földre vinni. K. J. és az őt kivezető két rendőr (hátrafesztik két oldalról a panaszos karját) megáll, K.J. hallhatóan kiabál („mit csinálnak”), és egy földön fekvő férfi felé néz, akin több rendőr is térdel (véltetően ő a panaszos) Közben egy férfiakból álló csoport először azt kiabálja, hogy NCIA, NCIS..., majd „sün,sün,sün...”. Többen is méltatlankodnak, hogy miért bánnak így velük, nem bűnözők, csak zenészek. Valaki bekiabál, hogy „kamerázzon engem is”. Közben hárman-hárman elvezetik a két földön megbilincselte férfit. (Az egyik véltetően a panaszos, a másik az előbbi lábsodrással a földre vitt szürke ruházatú férfi.) Egy férfi az egyik rendőrnek magyaráz, hogy egy öt gyerekes család apát visznek el, közben a rendőrnő kétszer kezével meglöki, hogy távol tartsa a földön zajló bilincseléstől.

Miután a szürke ruházatú férfit is elvezették, négy rendőr elindul az előállítottak után, a tömegeből pedig többen a rendőrök után mennek. A felvétel nagyon rossz minőségű, de véltetően két rendőr beszél az előállítottak után indult tömeggel. Ezután a rendőrök beültették az intézkedés alá vontakat egy fehér furgonba, majd a gépjármű elhajt. A többi rendőr (bár a felvétel rossz minőségű, de látható, hogy legalább 12 fő!) a helyszínen marad. Az előbbi csoport ironizálva megtapsolja a rendőröket.

3) A jogi képviselő, aki az adott ügyből kifolyólag további két panaszos képviselőt is ellátta, mellékelte egy listát az intézkedéskor jelenlévő személyek listájáról, akik szemtanúi voltak az eseményeknek. Ezen személyek felé a Testület megkereséssel élt. Az alábbiakban a tanúk Testületnek adott nyilatkozatait ismertetjük.

a) S. K. a Testületnek eljuttatott válaszában úgy nyilatkozott, hogy szemtanúja volt a rendőri intézkedésnek, és előállításoknak. A dobolás kezdetétől jelen volt, kifejezetten erre a programra érkezett, mivel hallotta, hogy a korábbi években milyen jó a hangulat ezen az eseményen. A dobolás megkezdése után nem sokkal egy rendező feliratú mellényes ember ment oda a zenészekhez, aki durván és idegesen beszélt velük. A dobosok kis idő elteltevel átültek az út túloldalára, elkezdtek a dobolást, 2-3 ember táncolt a ritmusra. Megint egy kis idő múlva odament egy rendőr, aki hangosan kiabált velük, hogy hagyják abba. A dobosok is felemelték a hangjukat. Kis idő után ketten vagy hárman jöttek oda, még arrogánsabb fellépéssel. A tanú a két eset közt beállt táncolni, de a második eset után nem állt vissza, szemben elhelyezkedett a tömeggel, ahonnan látta a férjét. A tanú férje felvételt akart készíteni, de amikor az egyik rendőr meglátta a telefonját, odament hozzá, hogy adja oda neki a készüléket, de a tanú férje nem adta oda. (Ezt a tanú a férjétől tudja, ő 5 méterről látta, ahogy a rendőr arrogánsan viselkedik vele, azt nem hallotta, hogy miről beszélnek.) Eközben másik rendőrök arrogánsan megfenyegették a dobosokat, hogy aki még egyet üt a dobra, azt elviszik.

A második felszólítást követően 1 dobos maradt az eredeti zenészek közül, a többiek abbahagyták és félreálltak, viszont az így üresen álló dobosok mögé a táncolók és nézelődők néha beálltak egyet-egyet ütni, felváltva táncoltak megint mások. A tanú látta a szeme sarkából gyülekező rendőröket, ezért odébb állt, látta, hogy adóvevőn beszélnek többször.

Eltelhetett 20-30 perc is, amikor hirtelen sokan lettek és egyből rohamszerűen befutottak a tömegbe. Annak ellenére, hogy látta a tanú, hogy valami készülődik, nem volt ideje félrefutni, az egyik rendőr emiatt letaposta a lábáról a cipőjét, amiért csak később mert visszamenni. A rendőrök lerohanták a pad körül lévőket, mindegy, hogy ki volt ott. Az egyik fiú oldalra próbált kimenekülni, ahol korábban a tanú állt, de nem sikerült neki, körülbelül négy rendőr kapta el hátulról és tekerték hátra a kezét. Szemből látta a tanú, hogy az egyik dobost – talán a dobjával együtt – viszik el, és azt a pici táncoló lányt is; mindegyikükre körülbelül 4 rendőr jutott. A tanú azt az esetet is látta, ahogy valakit letepertek, és még valakit vittek, aki mit sem sejtve kipróbálta a dobot. Amikor a rendőrök távolabb voltak, és valaki a földön volt, a tömeg kiabált, hogy sün-sün. A rendőrök összesen 20-25-en voltak. A tanú nem emlékszik, hogy látott-e bilincset vagy gumibotot, az biztos, hogy kicsavart kézzel vitték el az embereket.

b) L. J. szerint az intézkedés éjszakáján egy teljesen felesleges rendőri beavatkozást láthattak a jelenlévők. A rendezvényen magyar és külföldi előadók, látogatók és helyi zenészek táncosok érezték jól magukat a közönség nagy öröme. Kulturált italfogyasztás és spontán zenei formációk jellemezték az életképet, a szomszédos bárókból is hangos zene szólt, ezért tűnt teljesen értelmetlennek az első néhány rendőri felszólítás, amit a jelenlevő tömeg így érthetetlennek talált és udvariasan kritizált. A jelenlévők többsége próbálta továbbra is "fesztiválosan" továbbélni az estét, de egyre több rendőr jelent meg, majd egy tiszt véletlenszerűen rámutogatott emberekre, akiket alárendeltjei elrángigáltak. Ez óriási nemtetszést váltott ki, amire még brutálisabb viselkedés volt az egyenruhások válasza. A tanú szerint minősíthetetlen volt a beavatkozás az adott helyzetben, amely maximum "futballhuligánok" törés- zúzása esetén lehetett volna indokolt.

c) S. R. tanúvallomásaiban előadta, hogy a dobosok egyike volt a helyszínen, ahová 3 kézi dobbal mentek ki, és éjfél után, a hivatalos programok lezárását követően utcazenéltek, ahogy az előző években is tették. Egy idő után egy rendezvényszervező odament hozzájuk – dobosokhoz – és kérte, hagyják abba a dobolást, mivel nincs engedélyük. Ezután a dobosok nem hagyták abba, hiszen eddig sem kellett soha engedély az örömmeléshez a rendezvény idején. (Ezzel kapcsolatban a tanú azt is el kívánta mondani, hogy a sz.-i önkormányzat nyilatkozatában az áll, hogy a rendezvény idejére nem vonatkozik a csendrendelet.) Miután tovább játszottak, ugyanaz a rendezvényszervező visszajött 2-3 rendőrrel, hogy hagyják abba a dobolást. Ekkor kb. 10-15 percre abbahagyták a zenélést. Eközben a tanú próbált beszélni a rendőrpáncsnokkal, hogy zenélhessenek tovább, hiszen ez egy évben egyszer van ez a rendezvény. Azt is hozzátette a tanú, hogy még kb. fél órát szeretnének kérni, aztán abbahagyják. De a tanú elutasító választ kapott.

Erre a tanú visszament a dobokhoz és leült, a rendőrök pedig eltávoztak. Aztán a tömeg (40-50 fő) körülöttük, akik a dobosokat akarták tovább hallgatni és táncolni, bíztatták őket, füttyültek, kiabáltak, hogy játsszanak tovább. Ekkor tovább folytatták a dobolást.

A tanú kiemeli, hogy azért sem tudták komolyan venni a felszólítást a csendháborítással kapcsolatban, mert két kávézóból és több bort árusító standtól is dübörgött az elektronikus zene, ami teljesen elnyomta a 3 kézi dob hangerejét. (Elmondások alapján 4-5 méterre tőlük már nem lehetett hallani őket az előbb említettek miatt.)

Ekkor kb. fél órát játszottak, ahogy tervezték és pont abba hagyták a dobolást, mikor kb. 25-30 rendőr rohamszerűen berontott a tömegbe, találomra kikapkodtak embereket a tömegből, brutálisan levitték őket a földre, majd bilincsbe verték őket és ellökdösték őket egy rabszállítóig, ahonnan bevitték őket a rendőrkapitányságra. Az intézkedés során nem történt sem igazoltatás, sem figyelmeztetés, hogy ez fog történni, ha tovább szórakoznak/szórakoztatnak. A rohamrendőrök 7 embert hurcoltak el ilyen módon, ezek között a panaszost, A. K.-t és K. G.-t, akik a hallgatóság soraiban táncoltak, ezenkívül nem randalíroztak.

A tanú álláspontja szerint ez a rendőri intézkedés egyáltalán nem volt arányban az ő „szabályszegésükkel”, ez egyértelműen rendőri túlkapás volt, félelmet keltő (az emberek a rohamkor sikítóztak, rohanguáltak pánikszerűen) és ténylegesen brutális bánásmódban részesültek az áldozatok (legtöbbjük ártatlanul, köztük a fent említett 3 személy).

d) W. K. tanúvallomása szerint augusztus 25-én éjszaka éjfél körül ért a helyszínre a testvérével, W. G.-ral, mivel a rendezvény programjai aznap estére véget értek, és tudták, hogy utcazenélnek a D. zenekar tagjai, akik szinte már hagyományosszerűen üzik ezt minden rendezvényen, a programok után. A kérdéses utca teljes hosszában tele volt mulatozó, nézelődő emberekkel, illetve közvetlen a dobosok körül 30-40 ember állhatott. A túloldalon egy kávézóból is zene szólt, illetve a kb. 100 méterre lévő étteremből is, utóbbinak a hangfalai is kint álltak az utcán – a tanú ezt csak azért jegyzi meg, mert messze nem a dobosok keltették a legnagyobb zajt. Amikor a helyszínre érkeztek, akkor S. K., T. S. és egy ismeretlen rövid hajú fiatalember (utóbbi nem az együttes tagja) doboltak. Nagyon jó hangulat volt, sokan táncoltak, beszélgettek, iszogattak körülöttük. K. I. és a panaszos a dobosoktól 2 méterre táncolt.

A dobosokhoz egyszer csak odalépett egy szervező (ez az öltözékéből is egyértelmű volt), hogy fejezzék be a dobolást. A kérdésre, hogy miért nem dobolhatnak, azt válaszolta, hogy nincs engedélyük, így be kell fejezni, és ha ez nem teszik nekik, akkor rendőrt hív. A dobosok és néhány nézelődő próbálta őt meggyőzni, de hangos szó, sértegetés nem hangzott el. Ezek után a szervező elment, a dobolás folytatódott. Nem sokkal később (talán 10 perc), megjelent 2 rendőr, és ők is felszólították a dobosokat, hogy fejezzék be. Az indok itt is ugyanaz volt: nincs engedélyük, nem dobolhatnak. Itt is volt egy próbálkozás, hátha megenyhülnek a rendőrök, de sikertelenül. Sértegetés, hangos szó itt sem hangzott el, egyik oldalról sem.

A dobosok a dobolást abba hagyták, de miután a rendőrök távoztak, 10 perc elteltével újra folytatódott a zenélés a tömeg unszolására, biztatására. Itt már több „önjelölt” dobos is becsatlakozott, és hosszabb rövidebb-ideig ők is „ütögettek”. A tanú a helyszínen A. K.-t egyáltalán nem látta, a panaszost pedig csak táncolni, így ők biztosan nem doboltak. A tanú G.-t látta dobolni (de őt előzőleg nem szólították fel, mert akkor nem dobolt). A tanú az eseményektől végig kb. 5 méterre állt, mindent jól látott, hallott, részeg sem volt. (A tanú kijelenti, hogy a három személyt korábbról nem is ismeri.)

A helyszíntől kb. 20-30 méterre ekkor már lehetett látni, hogy gyülekeznek a rendőrök, – köztük volt V. I. r. alezredes is – bár ez a mulatozókat, zenészeket nem tántorította el.

A rendőri felszólítás után kb. 20 perc telt el, amikor a rendőrök egyszerre megindultak a tömeg felé. Ekkor minden felszólítás, figyelmeztetés nélkül csaptak le az emberekre, kiragadva a A. K.-t, a panaszost, K. G.-t és K.S.-t, K.I.-t és a tanú testvérét, aki csak T. S.

(dobos) mellett állt és iszogatózott. Az egyik rendőr hátulról rámutatott: ő is dobos. A tanú testvére sem akkor, sem máskor nem dobolt, ez alól a vád alól azóta fel is mentették.

Az incidenst látva a tanú odasietett, hogy megkérdezze, hova viszik az öccsét, azonban oda sem ért, hátulról elkapta egy rendőr, a földre nyomta és megbilincselte őt. A kérdésére, hogy miért, hisz nem csinált semmit, azt a választ kapta, hogy „senki sem ártatlan”. Ekkor látta tőle balra, hogy a panaszost két rendőr rángatja, illetve próbálja leteperni, de ő nem hagyja magát.

A tanú kijelenti, hogy a panaszos nem sértegette őket, nem támadt rájuk – csak a durva bánásmódnak próbált ellenállni.

Ezután mindegyiküket betelerték egy „rabszállítóba”, majd a rendőrsre vitték és fogdába helyezték őket. Sem korábban a helyszínen, sem az autóban, sem az őrsön nem közölték a jogaikat, és nem indokolták az előállításukat. Annyit közölt velük a bekísérő rendőr, hogy egy órán belül kint lesznek, csak felveszik az adatainkat. Az őrsön sem kihallgatás, sem megkérdezés nem történt, telefonálni sem engedték őket. Kb. fél ötkor engedték ki őket, erről kapott a tanú egy igazolást.

A tanú megjegyzi, hogy az intézkedő rendőrök részéről semmiféle figyelmeztetés, felszólítás nem hangzott el, az előállított embereket látszólag „teljesen ész nélkül” gyűjtötték be (köztük olyanokat, aki csak táncolt, illetve nézőként volt ott, mint ő is); úgy bántak velük, mintha bűnözők lennének. A tanút szerencsére nem bántották, de látta, hogy a többekkel szemben feleslegesen brutálisan járnak el, ok nélkül. A tanú először egy rendőrségi közleményben olvasta az eset után néhány nappal, hogy miután előállították és kihallgatták őket, szabálysértési eljárást indítottak velük szemben. (Megjegyzi, hogy valójában nem volt semmilyen kihallgatás).

Egy héttel utána pedig megkapta írásban a határozatot, hogy szabálysértést követett el, mert: „az intézkedő járőrök közé lépett, az intézkedés lefolytatását akadályozta, az intézkedő rendőröket számon kérte, sértegette. Ezt a magatartást többszöri felszólításra sem hagyta abba, ezért a rendőrök előállították. A szabálysértés elkövetését az intézkedő rendőröknek elismerte.”

A tanú ezek után ügyvédhez fordult és kifogással élt az eljárással szemben, majd bíróságra vitték az ügyet. A Sz.-i Bíróságon az első tárgyalás 2014. január 22-én volt, ahol jelen volt tanúként a bekísérő rendőr (az ő nevét sajnos nem tudta megadni a tanú), aki őt nem látta, fel nem ismerte, illetve ellene semmilyen terhelő dolgot mondani nem tudott. Azt azonban megerősítette, hogy az intézkedés másodpercek alatt zajlott le, az embereket V. I. r. alezredes parancsára állították elő, ezeket a tárgyaláson jegyzőkönyvbe vették.

A második tárgyalás 2014. március 12-én volt, ahol tanúként V. I. r. alezredes is ott volt, aki új vádakkal állt elő a tanúval szemben: hogy megpróbálta a testvérét kiszabadítani a rendőrök közül – kezénél fogva próbálta kihúzni, illetve az intézkedő rendőröknek durván ellenállt, két rendőr alig tudta lefogni (de hogy vele szemben pontosan ki intézkedett, azt nem tudták megmondani). A vallomás úgy zárult, hogy ezekről (a tanúról és öccséről) videó is készült, amin jól látszik, hogy mit követtek el. A videofelvételt azonban akkor nem tudta bemutatni, és a linkjét sem tudta megadni. Annyit az alezredes is elismert, hogy az egész intézkedés másodpercek alatt lezajlott és hogy sem idő, sem mód nem volt többszöri felszólításra, illetve ő nem szólított fel senkit, és nem is hallotta, csak utasításba adta. A video megtekintésére újabb tárgyalást tűztek ki 2014. április 9. napjára. A tárgyalásra egy ügyész ment el a

bizonyítékokkal (2 Youtube-ról letöltött videóval), amelyeken a tanú nem látszik, az öccse pedig az egyikén látszik pár másodpercig, míg valakivel beszélget. (A tanút aznap – 2014. április 9-én – felmentették, és az eljárást megszüntették.)

A tanú hangsúlyozza, hogy józan életű családapa lévén vele szemben ilyen megalázó, durva módon még soha nem intézkedtek azelőtt. A tanú kifogásolja, hogy erre a bánásmódra okot nem adtak, azért történt mindez, mert két dobos a felszólítás ellenére is tovább dobolt.

e) O. P. tanúvallomásaiban előadta, hogy a rendezvény azon estjén a kérdéses utcában nagy élet és pezsgés volt, minden évben. Az emberek italoztak, fogyasztottak, ismerkedtek és jól érezték magukat, annak megfelelően, amire létrehozták ezt a szakaszát a rendezvénynek. Több, a rendezvényen dolgozó zenésszel, művésszel és az arra járó ünneplővel töltötte a tanú az estét, amikor a jókedvű táncolásba és éneklésbe csapott át. Néhányan hangszerrel érkeztek, zenélni kezdtek, mindenki öröme. Váratlanul egy hivatali személy feltűnt, és komolytalanul szólt nekünk hogy ezt itt nem lehet csinálni és mindenki hagyja abba. Az emberek nem tudták komolyan venni, hiszen a rendezvény "bulizó-italozó" utcáján voltunk, s még hömpölygött a tömeg. Az én emlékem szerint következőleg több rendőr érkezett, akiknek szavukat és szándékukat nem lehetett tisztán értelmezni, majd kis idő elteltével elteltével a távolból odarohant nagyjából tíz rendőr és találmra kikaptak néhány embert tömegből, mondván, hogy az utcazenélés tilos és nem lehet pénzt keresni itt ezzel. (A tanú leírja, hogy a pénzkeresés és "kalapozás" nem történt.)

A rendőrök nagyon durván, kiszámíthatatlanul és agresszívan csaptak le a közönségre, válogatás nélkül. A tanú felháborítónak, hiába való intézkedésnek tartja a történetet. A "fellépésük" után meghalt a hangulat az utcán, s a sok ottmaradt ember kedvét szegte, rengetegen arról beszélgettek, hogy milyen negatív kimenetele lett a történetnek, s hogy a következő években nem látogatnak el erre a rendezvényre. A tanú szerint igazságtalanság történt ott, ahol csak szórakoztak, a rendezvény hírnevét erősen rombolta a rendőri intézkedés. A történetet sajnálatosnak tartja, mivel ha megfelelően tájékoztattak volna őket, vagy elmondták volna kötelességüket, szándékukat, másként is alakulhatott volna, de nem így történt. A tanú vallomását azzal zárja, hogy minősíthetetlen volt a rendőrök magatartása, pedig nem álltak ellen nekik, csak a rendezvény sziporkázóan jó hangulata virágzott azon az estén.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület először a rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta és az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Szabs. tv. 149. pontja rendelkezik a garázdaság tényállásról. A 195.§ szerint: „Aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el.”

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha a rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás is megegyezik abban, hogy a helyszínen először a rendezők szóltak a zenészeknek, hogy fejezzék be az engedély nélküli zenélést, majd később a rendőrök a rendezők társaságában figyelmeztették a zenészeket az engedélyek nélküli tevékenységük miatt. A dobosok ennek nem tettek eleget, hanem újra zenélni kezdtek.

A Testület álláspontja szerint a leírt események felvetették annak a gyanúját, hogy a résztvevők a helyszínen valamilyen jogellenes cselekményt (például csendháborítást) követnek el. Ez az **Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a zenészekkel szemben.**

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy ennek az intézkedési kötelezettségnek a rendőrség miként tett eleget és ennek keretében a panaszos előállításának jogszerűségét is a vizsgálat tárgyává tette.

A Testület a jelen ügyben nem vizsgálta, hogy a zenészek előállítására jogszerűen került-e sor, mivel ezzel kapcsolatban az arra jogosultak nem terjesztettek elő panaszt, ezért eljárását az ún. „közbeavatkozók” előállításának vizsgálatára szűkítette.

a) A Testület először azt vizsgálta, hogy megfelelő jogalap birtokában állították-e elő a panaszost a rendőrök.

A panaszos előadása szerint „semmi törvénybe ütközőt nem csinált, ezért higgadtan fogadta őket (a rendőröket). Odament hozzájuk és kulturált hangnemben kérte, hogy hagyják a zenészeket, igazán nem zavarnak senkit, csak jól érzik magunkat. Ezt követően azt vette észre, hogy ketten elkapták a karját, és elkezdték legyűrni a földre”

Az intézkedés napján készült, az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés arról számolt be, hogy a zenészek előállításának megkezdését követően a panaszos és még több személy az intézkedő járőrökhöz lépett, a megkezdett intézkedés lefolytatását akadályozták, az intézkedő rendőröket *sértegették, számon kérték*, és cselekményüket a „Törvény nevében!” felszólítást követően is folytatták, ezért előállították őket a rendőrkapitányságra. Az előállítás jogalapjaként a Rtv. 32. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata jelöli meg a jelentés.

A helyszíni parancsnok 2013. augusztus 28-án kelt jelentése szerint a helyszínen jelenlévők közül négyen – köztük a panaszos is – az intézkedő rendőrök és az előállított zenészek közé álltak, a rendőri felszólítás ellenére *testi erővel* próbálták akadályozni az előállítást, ezért kényszerítő eszköz alkalmazása mellett előállították őket.

Az Rtv. idézett 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

...

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;”

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására; c) ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

i) A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e a szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A rendőrség az előállítást megalapozó szabálysértésként az Szabs tv. 170. pontjában a 216. § (1) bekezdésében szabályozott, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség tényállását jelölte meg. Eszerint:

„Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.”

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. § -ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek — ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik — mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fenti tényállás megvalósulásához egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson.

ii) A rendőrség a panaszos ellenszegülését abban jelölte meg, hogy sértegette a rendőröket, a járőrpárok közé lépett, és aktívan ellenállt, amivel akadályozta az intézkedés lefolytatását.

A Testület álláspontja szerint az, hogy az adott helyzetben a rendőrök a panaszos verbális számonkérését és egyes jelentések szerint aktív fizikai ellenállását (amelynek tartalmát a rendőrségi álláspont konkrétan nem részletezte, és amelyet a panaszbeadvány tartalma cáfolt) felfoghatták-e a fenti szabálysértésként, egyéb körülmények híján, utólag nem megítélhető.

Ehhez hozzájárul az is, hogy a rendőrök előadásában még a szabálysértés abbahagyására történő felszólítások elhangzása is kétséges. Ugyanakkor a rendelkezésre álló videofelvételen látszik nem hallható, hogy az intézkedés alá vont személyeket a rendőrök a „törvény nevében” bármilyen magatartással való felhagyására felszólították volna.

Megjegyzi a Testület, hogy álláspontja szerint önmagában a rendőrök verbális számon kérése nem alkalmas arra, hogy megalapozza a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését. Annak gyanújához a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított volna,
- az eljáró rendőrök felszólították volna ezen ellenszegülő magatartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta volna.

Az, hogy a helyszínen egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedés zajlott, a Testület rendelkezésére bocsátott információk alapján megállapítható volt. Azzal kapcsolatosan ugyanakkor, hogy a panaszos ezen intézkedésnek ellenállt-e, már kétségek merülnek fel. Ilyen esemény a videofelvételeken ugyanis nem látható, a felek előadásában pedig erre vonatkozóan ellentmondás van. Hasonló megállapítás tehető azon további két

feltétel kapcsán is, amelyek szerint a panaszost a rendőröknek fel kellett szólítaniuk az ellenállás abbahagyására, valamint, hogy ennek ellenére a panaszos az intézkedésnek továbbra is ellenállt. A konkrét esetben a Testület rendelkezésére álló bizonyítási eszközök alapján tehát nem voltak egyértelműen rekonstruálhatóak az előállítást megelőző események.

Figyelemmel ugyanakkor az intézkedés körülményeire, arra, hogy a rendőrök rövid idő alatt több személlyel szemben intézkedtek, jelentős volt az intézkedés alá ugyan nem vont, de a helyszínen tartózkodó személyek száma, és az események mindössze néhány perc alatt lezajlottak, a Testület nem tartotta kizárhatónak, hogy az előállítás feltételei a panaszos esetében teljesültek.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a jelen esetben nem volt kizárható szabálysértés továbbfolytatásának olyan szintű gyanúja, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

b) Tekintettel ugyanakkor arra, hogy a 33. § (2) bekezdése alapján foganatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről a döntést, ezért a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert a rendőri intézkedésnek ellenállt és ezen magatartásával szabálysértést valósított meg. A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a panaszos rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörjék és a szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudják állapítani a rendőrök.

A Testület annak a körülménynek tulajdonított döntő jelentőséget az eset vizsgálata kapcsán, hogy a rendőrök az intézkedésük eredeti célját (csendháborító magatartás megszüntetése) már a dobosok kiemelésével, és előállításával elérte, ezek után pedig kiemeléssel a helyszínről elkülönítették az intézkedést kifogásoló személyeket is. A felvételen is látszik, hogy elvezették őket a közelben várakozó szolgálati gépjárműhöz. Itt már lehetősége lett volna a rendőrségnek, hogy az így kiemelt és intézkedés alá vont – időközben valószínűleg már kevésbé felfokozott lelki állapotú – személyeknek az eljárás lefolytatásához szükséges személyazonosságát igazoltatás útján megállapítsa, így beszállításuk a rendőrségre szükségtelen volt a fenti célok (személyazonosság megállapítása, ellenszegülés megtörése) érdekében.

A Testület álláspontja szerint tehát nem volt az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság – előállítással történő – korlátozásával volt elérhető, mivel a panaszos ellenállásának megtöréséhez, illetőleg a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatti szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatok megszerzéséhez elegendő lett volna a panaszos helyszíni visszatartása és igazoltatása. A csendháborítást pedig már megszüntették a rendőrök a dobosok előállításával, azzal összefüggésben a panaszos elleni fellépés nem volt indokolt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

Noha a Testület érdemben, erre irányuló panasz hiányában nem vizsgálhatta a dobosok előállítását, indokoltnak tartja megjegyezni, hogy osztotta a jogi képviselő azon álláspontját, amely szerint a dobosokat szét kellett volna választani a tömegtől, amely során figyelemmel kellett volna lenni arra a tényre, hogy a korábbiakban már kiket voltak intézkedés alá, illetőleg kik nem engedelmességek a rendezői és a rendőri felszólításoknak.

A Testület határozott véleménye szerint ilyen méretű tömeg esetén a rendőröknek közvetlenül az előállítások megkezdése előtt az intézkedés szakszerű és biztonságos befejezése érdekében hangosan és érthetően – hangszóró útján – egyértelmű utasításokkal kellett volna ellátnia a tömeget, hogy az ott tartózkodók számára egyértelmű legyen a rendőri intézkedések mibenléte, és az, hogy mi a rendőrök részéről az elvárt magatartás. A rendőri erők tisztában voltak azzal a körülménnyel, hogy a fesztiválózó a dobosok mellett állnak, ezért különösen indokoltnak mutatkozott volna az a megoldás, hogy egyrészt határozottan fellépve egyértelmű utasításokat adjanak a tömegnek, az elvárt magatartásról, illetve arról, hogy mi az intézkedés oka, másrészt hogy, szétválasszák az intézkedés által célzott személyeket (dobosok) az egyéb jelenlévőktől, aminek nem volt szükségszerű módja, hogy a dobosoknál lévő személyeket „kivonszolják” a tömegből. Az arányosság követelményeire is figyelemmel a legkisebb jogkorlátozással járó eszközt kellett volna az intézkedő rendőröknek választani, így tehát először a felszólítást kellett volna megismételni az előállítás kilátásba helyezésével, és amennyiben ez eredménytelen lett volna, akkor lehetett volna az előállításokat megkezdeni.

Egy ilyen egyértelműen irányított szituációban a – felfokozott hangulatú – tömeg is nyilvánvalóan másként reagált volna a rendőri intézkedésre.

A Testület a fenti érvelés okán tehát arra az álláspontra helyezkedett, az utolsó felszólítást követően eltelt – rendőrségi iratokban szereplő 10-15 perc, illetve tanúvallomásokban megjelölt 20-30 perces időtartam a fesztivál jellegére tekintettel mindenképpen aránytalanul hosszú, éppen ezért a jelenlévők közül számos személy nem tudhatta, hogy mi az elvárt magatartás.

c) Tekintettel arra, hogy már magát az előállítást is alapjogot sértőnek ítélte, a Testület általában nem szokta elvégezni az intézkedés időtartamának elkülönült értékelését, azonban jelen esetben több olyan – a rendőrségi gyakorlatban gyakran megjelenő – visszasságot is észlelt, ami miatt indokoltnak tartotta a külön vizsgálatot.

Jelen ügyben az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 3 óra 30 perctől 5 óra 20 percig, azaz 1 óra 50 percig tartott.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot *csak a szükséges ideig*, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A rendőri jelentések is azt tartalmazzák, hogy a panaszost nem hallgatták meg, csupán adminisztratív jellegű intézkedések történtek a rendőrkapitányságon (adatok egyeztetése, körülmények tisztázása, az előállítás miatt szükséges adminisztráció elvégzése).

Tehát tényként rögzíthető, hogy a rendőrkapitányságon a panaszossal szemben semmilyen érdemi eljárási cselekményt nem fogantatosítottak, a személyazonosságának megállapítása pedig maximum 10-15 percet vehetett igénybe. A Testület álláspontja szerint további jogsértését idézett elő az, hogy a panaszost szükségtelenül helyezték az előállító helyiségbe, valamint tárgyainak letétele is teljesen szükségtelenül történt meg, tovább növelve az így szükségessé váló adminisztrációs feladatokat.

A Testület álláspontja szerint nem történt olyan érdemi intézkedés a rendőrség részéről, amely a panaszos jelenlétét igényelte volna, ezért a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fenti jogsértést súlyosbítja az a tény, hogy a panaszos előállításával 1 óra 50 percig korlátozták a panaszos személyes szabadságát.

3) A panaszossal szemben a rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközt is alkalmaztak, amivel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályaként az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése előírja, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet — ha az eset körülményei lehetővé teszik — előzetesen figyelmeztetni kell.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. 47. §-a alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiakkal egészíti ki. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A (2) bekezdés szerint a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,

- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A testi kényszer alkalmazását az intézkedés napján készült, a panaszos előállításáról készített jelentés is alátámasztja, azonban a jogalapot nem jelöli meg, csupán az 2013. október 11-én készült átirat rögzíti, hogy az Rtv. 48. § d) pontja alapján, az ellenszegülés megtörése érdekében bilincselés történt. Az átirat szerint a kényszerítő eszközök alkalmazását megelőzően figyelmeztetés a panaszos irányába nem hangzott el, tekintettel arra, hogy az az intézkedés eredményességét veszélyeztette volna. Az intézkedésről készült rendőri jelentések általánosságban utalnak arra, hogy több jelenlévő személy az intézkedő járőrök közé lépett, a megkezdett intézkedést akadályozták; illetőleg megemlítik, hogy az intézkedés alá vont személyek verbálisan agresszív magatartást tanúsítottak, ezért testi kényszert alkalmaztak velük szemben.

A panaszbeadványban foglaltak szerint a panaszos ellenszegülést nem tanúsított, hiszen csak ott állt, amikor egyszerre több rendőr rávetette magát.

- a) Tekintettel arra, hogy a felek előadása között ellentmondás van atekintetben, hogy a panaszos tanúsított-e (olyan mértékű) ellenállást, ellenszegülést, ami csak testi kényszerrel volt megtörhető és ezen ellentmondás feloldásában a videofelvétel sem nyújtott segítséget, mivel azon a panaszossal szembeni intézkedés kezdete nem látható, a Testület nem tudta rekonstruálni ezen eseményeket, és nem tudott dönteni abban a kérdésben, hogy a panaszossal szemben a testi kényszer alkalmazására kellő jogalap birtokában került-e sor.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságából levezethető testi épséghez való jogának sérelme a testi kényszer alkalmazása kapcsán nem megállapítható.

b) Az intézkedő rendőrök bilincset is alkalmaztak, a panaszos kezeit hátra helyzetben bilincselték, mintegy 20 percig.

A Testület a bilincselés jogszerűségének megítélésakor szintén azzal a problémával szembesült, hogy a jelentések csak általánosságban utalnak a helyszínen tartózkodó egyéb személyek magatartásának verbálisan agresszív jellegére, továbbá a rendőri és panaszosi állítások egymásnak ellentmondanak, mivel az előállítás végrehajtásáról készült jelentés szerint „a személyek a testi kényszernek aktívan ellenálltak, ezért előzetes figyelmeztetésüket követően megbilincselve előállították a rendőrkapitányságra”.

A Testület meglátása szerint az intézkedés napján készült dokumentumok erre vonatkozóan nem túl részletesek, és csak általánosságban jelölték meg az ellenállást, azt nem részletezték konkrétan és kellően, így ezt a bilincselés indokául nem tudta elfogadni.

A videofelvételek tanúsága szerint az intézkedéseket legalább négy rendőr biztosította, bár a panaszossal szemben történő bilincselést a Testület nem tudta beazonosítani, a rendőri iratok és a tanúk vallomásai alapján vélelmezte, hogy a felvételen a panaszos, K.J. és a testvérpár egyik tagja található.

Figyelemmel az Rtv. 15.§ és 16. §-ában előírt arányossági követelményekre a Testület álláspontja szerint indokolatlan volt a panaszossal szemben a bilincs alkalmazása, mivel a panaszos nem tanúsított olyan mértékű ellenszegülést, ami testi kényszer alkalmazásával ne lehetett volna megtörni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a bilincs alkalmazása miatt.

4) A Testület ezután a szolgálati fellépés módját vizsgálta, amellyel kapcsolatban a következő megállapításokat teszi.

A jogi képviselő beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök teljes mértékben figyelmen kívül hagyták és teljesen önkényesen („pofára”) vonták intézkedés alá a személyeket.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában

intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A rendőrségi iratok a panaszos állításával megegyezően azt tartalmazták, hogy a szolgálati fellépés szabályainak a jogszerű intézkedés elleni engedetlenséget tanúsító személyek – így a panaszos – vonatkozásában annak nem tettek eleget, mivel az az intézkedés szakszerű és biztonságos lefolytatását veszélyeztette volna. A rendőrségi iratok arról sem számolnak be, hogy a rendőrök a fenti kötelezettségüknek utóbb eleget tettek volna.

A Testület figyelemmel a fesztivál jellegére, és az ott történetekre elfogadta a rendőrség azon álláspontját, miszerint az intézkedés megkezdése előtt az Rtv. 20. § (2) bekezdése által megkívánt közlés teljesítése veszélyeztette volna az intézkedés eredményességét. Ugyanakkor ebben az esetben a rendőröknek a foganatosított intézkedés befejezésekor kellett volna eleget tenniük a tájékoztatási kötelezettségüknek, ennek ellenére a rendőrségi iratok ilyenről egyáltalán nem számoltak be. (Csupán az előállítás okának közlését dokumentálták a jelentések.) Olyan esetekben, amikor a rendőrség a panaszos állítására vonatkozóan nem nyújt az adott kérdésben felvilágosítást, töretlen gyakorlata szerint a Testület elfogadja a panaszosi állítását a történések valós leírásaként. Ennek megfelelően a Testület az alapjogsértés vizsgálata során azon tényből indult ki, hogy a rendőrök nem közölték a panaszossal a nevüket és azonosító számukat.

A Testületnek szükséges megjegyeznie, hogy mind az Rtv., mind pedig a Szolgálati Szabályzat a rendőr nevének és az azonosító számának szóbeli közlését minden egyéb feltétel meglététől függetlenül kötelezővé teszi.

Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök igazolásának elmaradása okán sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

V.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett a dobosok magatartása miatt. A panaszos vonatkozásában a Testület nem tudta megfelelően rekonstruálni az eseményeket az előállítás jogalapja tekintetében, azonban álláspontja szerint, még amennyiben a rendőrség szerinti jogalap fenn is állt (volna), az előállítás akkor is aránytalannak tekinthető az Rtv. 15.§-a alapján, ezért a Testület kimondta, hogy sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A Testület az előállítás időtartama okán is indokoltnak látta megállapítani a panaszos személyi szabadághoz való jogának sérelmét.

A testi kényszer vonatkozásában a Testület szintén nem tudta rekonstruálni az eseményeket, ezért a panaszos testi integritáshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható, ugyanakkor a rendőrség által megjelölt bilincselési okok a videofelvétel tanúsága szerint nem

álltak fent, illetve a bilincs alkalmazása aránytalan volt, ezért sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. A Testület a szolgálati fellépéssel kapcsolatos panaszosi kifogással kapcsolatban arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök igazolásának elmaradása okán sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93. §-ának (6) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. november 20.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET